

Preadviezen subsidies cultuursector: nog niet te laat om besparingen op cultuursector te stoppen!

Nieuws maandag 2 mei 2022

Zeggen dat de cultuursector volop herstellende is van een zware en donkere periode is een open deur intrappen. Komt er nu beterschap of niet? Dat zal van de actie afhangen.

Geschrapte of verplaatste producties en wanneer er wel gespeeld mocht worden half of minder dan half bezette zalen, waren twee jaar lang aan de orde van de dag. Werknemers met vaste contracten vielen terug op tijdelijke werkloosheid, flexwerkers en freelancers moesten maanden wachten om te weten waar ze financieel aan toe waren. Sommige flexwerkers hebben inmiddels de sector verlaten en gekozen voor meer zekerheid.

Sinds code geel ingang vond, mag en kan er eindelijk opnieuw gespeeld worden voor volle zalen, zonder CST, zonder verplicht mondmasker. Licht aan het einde van de tunnel, zou men denken, waren daar niet de preadviezen die de beoordelingscommissie eind maart bezorgde aan 282 kunstorganisaties die een subsidieaanvraag ingediend hadden voor de periode 2023 tot 2027.

Die preadviezen worden vreemd genoeg niet openbaar gemaakt, maar het is inmiddels duidelijk dat als er geen extra middelen komen de sector zwaar onder druk geraakt. Veelvuldig gelauwerde toppers zoals het Antwerpse Toneelhuis, het Brussels muziekgezelschap Ictus of het theatergezelschap Needcompany kregen een negatief advies, talrijke andere groepen kregen als beoordeling 'positief buiten budget' te horen.

Actie is nodig

Om hierop een antwoord te kunnen bieden is er dringend actie noodzakelijk. Zo niet dreigt er een kaalslag. De middelen die er zijn om instellingen met beoordeling 'positief buiten budget' eventueel op te vissen, zijn immers ruim onvoldoende. De zogenaamde Landschapscommissie die daarvoor kan zorgen, beschikt over amper 4,5 miljoen euro, terwijl er vijf keer zo veel nodig is.

Het veel te krappe budget voor de kunsten is symptomatisch voor de cultuurpolitiek van de jongste jaren. Aanhoudende besparingen en niet-indexatie hebben ervoor gezorgd dat de sector in wezen kampt met een krimp budget. Een beschikbaar budget van 90 miljoen voor een totaal van 150 miljoen euro aan aanvragen, zorgt ervoor dat ook degenen met beoordeling 'positief binnen budget' minder ontvangen dan nodig om een goede werking te blijven garanderen.

Reden genoeg voor ACOD Cultuur om de boodschap 'Ambitieuzer dan dit' van OkO (het Overleg Kunstenorganisaties) te onderschrijven. Met die boodschap wordt 38 miljoen extra gevraagd aan de Vlaamse regering om de koopkracht van de sector te herstellen en om te investeren in de toekomst van de professionele kunsten. Dat extra bedrag vormt slechts 0,07 procent van de begroting van de Vlaamse overheid in 2022.

Subsidies worden terugverdiend

Behalve de vraag voor extra budget moeten we dringend de idee omkeren dat subsidies geen terugverdieneffect zouden hebben. Al meer dan eens is aangetoond dat ze een hefboom voor de economie kunnen zijn. De Vlaamse subsidies zijn goed voor 37 procent van de inkomsten van gesubsidieerde kunstorganisaties. Die 37 procent is een hefboom voor de realisatie van 63 procent eigen inkomsten. Met 1 euro subsidie genereert de gemiddelde kunstorganisatie dus 1,7 euro extra, los van wat de bezoeker daarnaast aan horeca en vervoer besteedt bij concert- of expo-bezoek.

Subsidies garanderen de tewerkstelling in de Vlaamse kunstensector. Ze zorgen voor duurzame omkadering van kunstenaars en maken dat ticketprijzen betaalbaar blijven voor een zo breed mogelijk publiek. Ze bieden ook garantie voor een meerstemmig aanbod waarin een veelheid van burgers zich kan vinden. Ze verzorgen kortom het cultureel welzijn van elke burger in dit land.

‘Vlaanderen excelleert’, orakelde minister Jambon bij zijn aantreden. Hoog tijd voor de minister om de sector waarvoor hij verantwoordelijk is écht te laten excelleren en het signaal dat nu gegeven wordt ernstig te nemen. Hoog tijd om af te stappen van de hakbijl- en besparingspolitiek van de voorbije jaren. Het is nog niet te laat.

Tristan Faes

Meer info: www.ambitieuzerdandit.be